

ΑΘΗΝΑ 2009

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ ΟΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΑ ΚΟΛΛΕΓΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

**ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ
ΤΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ**
Ανεξάρτητη Αρχή

**ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΑΘΗΝΩΝ**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Πρόλογος.....	3
1. Νομικό πλαίσιο ανώτατης εκπαίδευσης.....	9
1.1. Ελληνικό δίκαιο.....	9
1.2.Ευρωπαϊκό Δίκαιο	10
2. Αναγνώριση τίτλων σπουδών αλλοδαπής.....	12
3. Ακαδημαϊκή αναγνώριση τίτλων σπουδών	13
4. Επαγγελματική αναγνώριση τίτλων σπουδών	14
5. Νομικό καθεστώς κολλεγίων.....	16
6. Αδειοδότηση κολλεγίων.....	17
7. Απαγόρευση χρήσης παραπλανητικών τίτλων	18
8. Νομικό καθεστώς Εργαστηρίων Ελευθέρων Σπουδών (ΕΕΣ)	19
9. Η Ελληνική νομολογία περί όρων αναγνώρισης τίτλων σπουδών	20
10. Η Απόφαση C-274/05 του Δικαστηρίου Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.....	22
11. Η Απόφαση 17346/2008 του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθήνας.....	24
12. Συνέπειες των εξελίξεων για τον καταναλωτή	25
13. Υποχρεώσεις προμηθευτών υπηρεσιών ιδιωτικής εκπαίδευσης.....	27
14. Πρακτικές συμβουλές και συστάσεις προς τους καταναλωτές.....	28

Πρόλογος

Η επιθυμία για πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και πανεπιστημιακή μόρφωση κατέχει κορυφαία θέση στην κλίμακα αξιών της Ελληνικής κοινωνίας. Ιδιαίτερα στη σύγχρονη εποχή της παγκοσμιοποίησης, με τις απεριόριστες δυνατότητες των νέων τεχνολογιών και την αυξανόμενη κινητικότητα των πολιτών, η ανώτατη παιδεία διαδραματίζει ζωτικό ρόλο στην αμοιβαία κατανόηση των λαών, στην αποδοχή της διαφορετικότητας των εθνών και στη διαπολιτισμική συνεργασία.

Σε ένα συνταγματικά κατοχυρωμένο σύστημα δημόσιας δωρεάν εκπαίδευσης, όπως ισχύει στην πατρίδα μας, είναι αξιοσημείωτο ότι οι ετήσιες ιδιωτικές εκπαιδευτικές δαπάνες των νοικοκυριών (περίπου 110 εκ. Ευρώ ανά οικογένεια) παραμένουν από τις υψηλότερες στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αν όχι παγκοσμίως. Ο μεγάλος αριθμός υποψηφίων των Πανελληνίων Εξετάσεων, σε συνδυασμό με το τεράστιο φοιτητικό ρεύμα προς ιδιωτικά εκπαιδευτικά ιδρύματα Ελλάδας και εξωτερικού, επιβεβαιώνουν τη διαρκή και διαχρονικά υψηλή ζήτηση για το κοινωνικό αγαθό της μόρφωσης που θεωρείται ως το διαβατήριο για την επαγγελματική εξασφάλιση των νέων. Το κατά κοινή ομολογία αδιάβλητο σύστημα εισαγωγής των υποψηφίων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση έχει δεχθεί επικρίσεις για τον έντονα ανταγωνιστικό χαρακτήρα του, που αφήνει εκτός πυλών της δημόσιας ανώτατης εκπαίδευσης σημαντικό αριθμό νέων που ονειρεύονται να σπουδάσουν.

Την αυξημένη ζήτηση για πανεπιστημιακή μόρφωση έρχονται να εκμεταλλευθούν, ιδιαίτερα κάθε φθινόπωρο, μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων των Πανελληνίων Εξετάσεων, εντατικές διαφημίσεις στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο εκ μέρους μεταλυκειακών κέντρων, ιδιωτικών κολλεγίων και εργαστηρίων ελευθέρων σπουδών. Οι προμηθευτές τέτοιων εκπαιδευτικών υπηρεσιών υπόσχονται στους νέους, μεταξύ άλλων, υψηλού επιπέδου επαγγελματική κατάρτιση και τεχνολογική εκπαίδευση, συχνά μέσω συνεργασιών τους με αλλοδαπά ιδρύματα, καθώς επίσης πλήρη ακαδημαϊκή και επαγγελματική κατοχύρωση των αποφοίτων τους.

Με στόχο την προσέλκυση όσο το δυνατόν μεγαλύτερου αριθμού σπουδαστών, μερικοί επιχειρηματίες του κλάδου τείνουν να καταφεύγουν σε παραπλανητικές διαφημίσεις και απατηλές υποσχέσεις, όπως π.χ. για δήθεν εκ μέρους τους χορήγηση πλήρως αναγνωρισμένων πανεπιστημιακών πτυχίων (Bachelor, MBA, PhD κ.λπ.) με φοίτηση στην Ελλάδα ή ακόμα εξασφαλισμένη επαγγελματική σταδιοδρομία με δυνατότητα απευθείας εγγραφής των αποφοίτων σε επαγγελματικές ενώσεις (Τεχνικό Επιμελητήριο, Δικηγορικοί Σύλλογοι κλπ) δίχως τη διαμεσολάβηση των αρμόδιων κρατικών οργάνων. Αυτές οι προωθητικές ενέργειες ορισμένων προμηθευτών έχουν ήδη προκαλέσει την παρέμβαση των αρμόδιων Αρχών, μετάξι των οποίων ο Συνήγορος του Καταναλωτή, που τους έχει απευθύνει, πέρρσι και φέτος, Σύσταση να απέχουν από αθέμιτες και παραπλανητικές εμπορικές πρακτικές χάριν της προστασίας των συμφερόντων και της οικονομικής ελευθερίας των καταναλωτών.

Είναι αναμφισβήτητο ότι η επιλογή της ιδιωτικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για τους νέους που δεν κατάφεραν να εισαχθούν στα κρατικά ΑΕΙ και ΤΕΙ, εκτός από μία στρατηγική εκπαιδευτική επιλογή, σηματοδοτεί ταυτόχρονα και μια μακροχρόνια οικονομική δέσμευση σημαντικού μέρους του μηνιαίου οικογενειακού εισοδήματος, υπό μορφή καταβολής υψηλών διδάκτρων και άλλων σπουδαστικών εξόδων για όσο διάστημα διαρκεί η φοίτηση. Σε προπτυχιακό επίπεδο, τα διδάκτρα των κολλεγίων κυμαίνονται σήμερα από 4.000 – 8.000 Ευρώ ετησίως ενώ σε μεταπτυχιακό επίπεδο από 5.000 -16.500 Ευρώ ετησίως. Συνεπώς, υπάρχει ανάγκη εκ των προτέρων διεξοδικής ενημέρωσης των ενδιαφερομένων και των γονέων τους για ένα πλήθος παραμέτρων που θα καθορίσουν τα ακαδημαϊκά και επαγγελματικά δικαιώματα των κατόχων τίτλων σπουδών που έχουν απονεμηθεί από ιδρύματα του ιδιωτικού κλάδου μεταλυκειακής εκπαίδευσης στη χώρα μας (που υπολογίζονται σε περίπου 25.000 άτομα από το 1990 μέχρι σήμερα).

Οι νέοι που ονειρεύονται να σπουδάσουν μπορούν να ακολουθήσουν τρεις κατά βάση, πολύ διαφορετικές ως προς τις συνέπειές τους επιλογές. Κατά πρώτον, έχουν τη δυνατότητα να προσπαθήσουν να εισαχθούν στα εκπαιδευτικά ιδρύματα του δημόσιου πανεπιστημιακού τομέα συμμετέχοντας στις Πανελλήνιες Εξετάσεις. Εάν αποτύχουν σε αυτή τους την προσπάθεια, μπορούν να επιλέξουν τη φοίτηση σε ένα πανεπιστήμιο του εξωτερικού. Τέλος, μπορούν να απευθυνθούν σε κάποιο από τα ιδιωτικά κολλέγια και τα εργαστήρια ελευθέρων σπουδών που λειτουργούν στην Ελλάδα. Σε ό,τι αφορά ιδιαίτερα την τελευταία δυνατότητα, μεταξύ των κριτηρίων μιας συνειδητής και υπεύθυνης επιλογής πρέπει να ανήκουν η

ποιότητα της παρεχόμενης μάθησης, οι διαθέσιμες υλικοτεχνικές υποδομές, το πρόγραμμα σπουδών, οι προσφερόμενες ειδικότητες, τα προσόντα και η εμπειρία των διδασκόντων, το είδος και το εύρος της αναγνώρισης των πτυχίων που απονέμονται, η δυνατότητα εγγραφής των αποφοίτων σε επαγγελματικούς συλλόγους και πρόσληψής τους σε θέσεις του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και γενικότερα τα παρεχόμενα εφόδια προς μελλοντική αξιοποίησή τους στην αγορά εργασίας.

Πρόσφατα εκδόθηκε η απόφαση του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, με την οποία κρίθηκε ότι η Ελλάδα παραβιάζει την Οδηγία 89/48/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί αναγνώρισης διπλωμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που πιστοποιούν επαγγελματική εκπαίδευση ελάχιστης διάρκειας τριών ετών. Η έκδοση αυτής της απόφασης πυροδότησε έναν έντονο πολιτικό προβληματισμό αναφορικά με τον δημόσιο χαρακτήρα της ανώτατης εκπαίδευσης στη χώρα μας και τον ρόλο των ιδιωτικών εκπαιδευτικών φορέων κερδοσκοπικού χαρακτήρα και την ασκούμενη κρατική εποπτεία επ'αυτών. Ακολούθησε, η απόφαση 17346/2008 του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθήνας επί διοικητικής διαφοράς ιδιωτικού κολλεγίου με το Ελληνικό Δημόσιο, η οποία δικαίωσε το κολλέγιο σε ότι αφορά το ζήτημα της αναγνώρισης των πτυχίων που χορηγούνται σε σύμπραξη με αλλοδαπό (γαλλικό) δημόσιο πανεπιστήμιο.

Ο διάλογος για την παιδεία και η τρέχουσα αντιπαράθεση μεταξύ δημόσιων ΑΕΙ και κολλεγίων περιλαμβάνει πολύπλοκα νομικά και πολιτικά φλέγοντα ζητήματα, τα οποία προφανώς εκφεύγουν του πλαισίου αναφοράς του παρόντος σύντομου ενημερωτικού φυλλαδίου. Μεταξύ αυτών ανήκει η κυριαρχική δυνατότητα κάθε κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης να οργανώνει το εθνικό σύστημα εκπαίδευσης και να επιβάλλει αντισταθμιστικά μέτρα κατά τη διαδικασία αναγνώρισης αλλοδαπών τίτλων σπουδών, καθώς επίσης η ισχύς των Κοινοτικών Οδηγιών σε σχέση με το εθνικό Δίκαιο και η δυνατότητα αναθεώρησής τους με νομικές διαδικασίες και πολιτικές πρωτοβουλίες από τα θιγόμενα κράτη. Συναφή θέματα υπό συζήτηση είναι η κρατική χρηματοδότηση της εκπαίδευσης, η ποιότητα των σπουδαστών, ο ρόλος του δημόσιου πανεπιστημίου στη νέα εποχή και η επανεξέταση του συστήματος εισαγωγής στην κρατική ανώτατη εκπαίδευση. Τέλος, στην επικαιρότητα βρίσκεται η διερεύνηση της ανάγκης αναθεώρησης του Συντάγματος προκειμένου να επιτρέπεται η λειτουργία ιδιωτικών πανεπιστημίων στη χώρα μας, οι όροι αδειοδότησης και κρατικής εποπτείας των ιδιωτικών κολλεγίων και των εργαστηρίων ελευθέρων σπουδών καθώς και οι προϋποθέσεις αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων των αποφοίτων τους στην αγορά εργασίας.

Οι όποιες εγχώριες νομοθετικές επιλογές ακολουθηθούν, όπως και οι δικαστικές αποφάσεις που αναμένεται να εκδοθούν επί ατομικών ή συλλογικών προσφυγών, θα καθορίσουν αντίστοιχα τους όρους και τις προϋποθέσεις πρόσληψης των αποφοίτων κυρίως στο δημόσιο, αλλά και τον ιδιωτικό τομέα, την κατάταξή τους σε μισθολογικά κλιμάκια στον Οργανισμό του κάθε εργοδότη, τη δυνατότητα των αποφοίτων κολλεγίων που ήδη απασχολούνται ως απόφοιτοι λυκείου να διεκδικήσουν, ίσως και αναδρομικά, αυξήσεις μισθών και επιδόματα σπουδών και ούτω καθεξής.

Πιστός στο θεσμικό του καθήκον, που απορρέει από τον ιδρυτικό του νόμο 3297/2004, και ικανοποιώντας το αίτημα πολλών πολιτών που προσέφυγαν για διευκρινίσεις στην Αρχή, ο Συνήγορος του Καταναλωτή σπεύδει να εκδώσει το παρόν συνοπτικό ενημερωτικό φυλλάδιο για τα κολλέγια, τα μεταλυκειακά κέντρα και τα εργαστήρια ελευθέρων σπουδών. Είναι αυτονόητο ότι το φυλλάδιο αυτό δεν αντανakλά κάποια ιδεολογική ή πολιτική τοποθέτηση της Αρχής επί του δημόσιου διαλόγου που διεξάγεται για την Παιδεία σε ένα σύνθετο και διαρκώς εξελισσόμενο νομοθετικό περιβάλλον όπως το σημερινό.

Μοναδική φιλοδοξία της παρέμβασης του Συνηγόρου είναι να συμβάλει με αντικειμενικότητα, αμεροληψία και νηφαλιότητα στην έγκυρη ενημέρωση των καταναλωτών για το ισχύον νομικό καθεστώς των κολλεγίων και των εργαστηρίων ελευθέρων σπουδών στην Ελλάδα, αποκρυπτογραφώντας αμφιλεγόμενους ή δυσνόητους στο ευρύ κοινό όρους, όπως είναι η «ακαδημαϊκή και επαγγελματική αναγνώριση τίτλων σπουδών», η «ισοτιμία» και η «αντίστοιχία πτυχίων», τα «ομοταγή» με τα ημεδαπά εκπαιδευτικά ιδρύματα της αλλοδαπής κ.λπ. Περαιτέρω, το ενημερωτικό αυτό έντυπο έχει ως στόχο να σκιαγραφήσει τις νεότερες εξελίξεις και τις αλλαγές που αναμένονται στην τριτοβάθμια εκπαίδευση υπό το πρίσμα της πρόσφατης Ευρωπαϊκής νομολογίας και των εγχώριων, ήδη ψηφισθεισών, αλλά και επικείμενων, νομοθετικών ανακατατάξεων

Ευάγγελος Ζερβέας
Συνήγορος του Καταναλωτή

Πρόλογος

Αθήνα, 30.7.2009

Ο Δ.Σ.Α. σε συνεργασία με το Συνήγορο του Καταναλωτή εκδίδει το παρόν συνοπτικό ενημερωτικό φυλλάδιο για τα κολλέγια, τα μεταλυκειακά κέντρα και τα εργαστήρια ελευθέρων σπουδών.

Στόχος της παρέμβασης αυτής είναι η αντικειμενική ενημέρωση των συναδέλφων, αλλά και ευρύτερα των πολιτών-καταναλωτών για τις νεότερες εξελίξεις και τις αλλαγές που αναμένονται στην τριτοβάθμια πανεπιστημιακή και τεχνολογική εκπαίδευση, υπό το πρίσμα της πρόσφατης ευρωπαϊκής νομολογίας περί αναγνώρισης των κολλεγίων, καθώς και για τις συνέπειες των επικείμενων νομοθετικών εξελίξεων στο επαγγελματικό και εργασιακό μέλλον των παιδιών.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Χ. ΠΑΞΙΝΟΣ

Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών

1. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Η Ελληνική νομοθεσία θεσπίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις ίδρυσης ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης πανεπιστημιακής και τεχνολογικής κατεύθυνσης. Παράλληλα, καθορίζει τους όρους ίδρυσης και λειτουργίας ιδιωτικών μεταλυκειακών κέντρων, κολλεγίων και εργαστηρίων ελεύθερων σπουδών. Το πρωτογενές και παράγωγο Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης περιέχει, επίσης, διατάξεις για την αμοιβαία αναγνώριση και κατοχύρωση των διπλωμάτων από τα κράτη-μέλη στο πλαίσιο της ελεύθερης κυκλοφορίας προσώπων και υπηρεσιών. Οι κυριότερες διατάξεις που ενδιαφέρουν τον καταναλωτή παρατίθενται συνοπτικά κατωτέρω.

1.1. Ελληνικό Δίκαιο

Το άρθρο 16, παρ. 5 του ισχύοντος Συντάγματος του 1975 ορίζει ότι η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται αποκλειστικά από ιδρύματα που αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, πλήρως αυτοδιοικούμενα. Τα ιδρύματα αυτά τελούν υπό την εποπτεία του κράτους, έχουν δικαίωμα να ενισχύονται οικονομικά από αυτό και λειτουργούν σύμφωνα με τους νόμους που αφορούν τους οργανισμούς του. Το ίδιο άρθρο 16, παρ. 8 του Συντάγματος αναφέρει ότι νόμος ορίζει τις προϋποθέσεις και τους όρους χορήγησης άδειας για την ίδρυση και λειτουργία εκπαιδευτηρίων που δεν ανήκουν στο κράτος, τα σχετικά με την εποπτεία που ασκείται επί αυτών, καθώς και την υπηρεσιακή κατάσταση του διδακτικού προσωπικού τους, ενώ ορίζει ρητά και κατηγορηματικά ότι η σύσταση ανώτατων σχολών από ιδιώτες απαγορεύεται.

Υλοποιώντας την ως άνω συνταγματική επιταγή, το άρθρο 2 του ν. 3549/2007 (ΦΕΚ Α' 69/20-3-2007) ορίζει ότι Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.), είναι τα ιδρύματα της ανώτατης εκπαίδευσης, η οποία αποτελείται από δύο παράλληλους τομείς: α) τον πανεπιστημιακό τομέα, ο οποίος περιλαμβάνει τα Πανεπιστήμια, τα Πολυτεχνεία και την Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών, και β) τον τεχνολογικό τομέα, ο οποίος περιλαμβάνει τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Τ.Ε.Ι.) και την Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης.

Ο νόμος 1268/1982 (ΦΕΚ Α' 87/16-7-1982), όπως τροποποιήθηκε από τον ν. 3549/2007, θεσπίζει την υποχρέωση του κράτους να παρέχει την ανώτατη εκπαίδευση σε κάθε Έλληνα πολίτη μέσω των ΑΕΙ, τα οποία εποπτεύονται από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Ομοίως, το άρθρο 3 του ν. 3328/2005 (ΦΕΚ Α' 80/1-4-2005) ορίζει ότι ανώτατη εκπαίδευση πανεπιστημιακής και τεχνολογικής κατεύθυνσης είναι η εκπαίδευση που παρέχεται από πανεπιστήμια και τεχνολογικά εκπαιδευτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα ή στην αλλοδαπή ως ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης.

1.2. Ευρωπαϊκό Δίκαιο

Η εξάλειψη των εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και των υπηρεσιών μεταξύ των κρατών-μελών συνιστά έναν από τους κεντρικούς στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για τους υπηκόους των κρατών-μελών κάτι τέτοιο σημαίνει, ειδικότερα, το δικαίωμά τους να ασκούν επάγγελμα, ως αυτοαπασχολούμενοι ή μισθωτοί, σε κράτος-μέλος άλλο από εκείνο όπου απέκτησαν τα επαγγελματικά προσόντα τους. Επιπλέον, το άρθρο 53 της Συνθήκης ΕΟΚ προβλέπει την έκδοση οδηγιών για την αμοιβαία αναγνώριση των διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων. Θεσπίζει, επίσης, την ανάγκη συντονισμού των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών-μελών που αφορούν την ανάληψη και την άσκηση μη μισθωτών δραστηριοτήτων. Επιπρόσθετα, τα άρθρα 149 και 150 της Συνθήκης ΕΟΚ ορίζουν ότι η αρμοδιότητα για το περιεχόμενο της διδασκαλίας και την οργάνωση του εκπαιδευτικού συστήματος ανήκει στα κράτη-μέλη, με σεβασμό στην πολιτιστική και γλωσσική τους πολυμορφία.

Κατά την ιδρυτική της Συνθήκη, η Κοινότητα εφαρμόζει πολιτική επαγγελματικής εκπαίδευσης, η οποία στηρίζει και συμπληρώνει τις δράσεις των κρατών, σεβόμενη ταυτόχρονα πλήρως την αρμοδιότητά τους να αποφασίζουν για το περιεχόμενο και την οργάνωση της επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Η Οδηγία 89/48/ΕΟΚ/21-12-1988 του Συμβουλίου «σχετικά με ένα γενικό σύστημα αναγνώρισης των διπλωμάτων τρίτοβάθμιας εκπαίδευσης που πιστοποιούν επαγγελματική εκπαίδευση ελάχιστης διάρκειας τριών ετών» (ΕΕ L 19/6, 24-1-1989), και η Οδηγία 92/51/ΕΟΚ/18-6-1992 του Συμβουλίου «σχετικά με ένα δεύτερο γενικό σύστημα αναγνώρισης της επαγγελματικής εκπαίδευσης, το οποίο συμπληρώνει την οδηγία 89/48/ΕΟΚ», όπως τροποποιήθηκαν με την Οδηγία 2001/19/ΕΚ/14-5-2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με ένα σύστημα αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων» (ΕΕ L 206, 31-7-2001), αφήνουν στις αρμόδιες Αρχές του κράτους υποδοχής την εκτίμηση της ικανότητας του πτυχιούχου να εξασκήσει νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα στο εν λόγω κράτος-μέλος. Στο σημείο αυτό πρέπει να τονιστεί ότι οι ανωτέρω Οδηγίες δεν αφορούν την αναγνώριση ακαδημαϊκών τίτλων σπουδών, αλλά μόνον τα επαγγελματικά προσόντα

που παρέχουν πρόσβαση σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα.

Η Οδηγία 2005/36/EK/7-9-2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Σεπτεμβρίου 2005 σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων (L 255 της 30/09/2005) θεσπίζει τους κανόνες σύμφωνα με τους οποίους το κράτος-μέλος που εξαρτά την ανάληψη ή την άσκηση νομοθετικά κατοχυρωμένου επαγγέλματος στην επικράτεια του από την κατοχή καθορισμένων επαγγελματικών προσόντων. Δηλαδή, η συγκεκριμένη Οδηγία, που δεν έχει ακόμα ενσωματωθεί στο Ελληνικό Δίκαιο παρά την εκπνοή της σχετικής προθεσμίας, ορίζει συγκεκριμένους κανόνες υπό τους οποίους το «κράτος-μέλος υποδοχής» αναγνωρίζει, για την ανάληψη και την άσκηση κάθε επαγγέλματος στην επικράτεια του, τα επαγγελματικά προσόντα που έχουν αποκτηθεί σε ένα ή περισσότερα άλλα «κράτη προέλευσης».

2. ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΙΤΛΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΗΣ

Η αναγνώριση στην Ελλάδα των τίτλων σπουδών της αλλοδαπής πανεπιστημιακής και τεχνολογικής κατεύθυνσης έχει ανατεθεί από τον εθνικό νομοθέτη στον Διεπιστημονικό Οργανισμό Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.). Ο Οργανισμός ιδρύθηκε με τον ν. 3328/2005 (ΦΕΚ Α' 80), όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 3369/2005 (ΦΕΚ Α' 171), τον ν. 3467/2006 (ΦΕΚ Α' 128), και τον ν. 3687/2008 (ΦΕΚ Α' 159), ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) που εποπτεύεται από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, αποτελεί δε τον διάδοχο του ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α (Δια-πανεπιστημιακό Κέντρο Αναγνώρισης Τίτλων Σπουδών Αλλοδαπής). Σκοπός του Οργανισμού είναι η αναγνώριση τίτλων σπουδών που απονέμονται από ομοταγή εκπαιδευτικά ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης πανεπιστημιακής και τεχνολογικής κατεύθυνσης της αλλοδαπής, καθώς και η παροχή πληροφοριών σχετικά με σπουδές ανώτατης εκπαίδευσης στην ημεδαπή και την αλλοδαπή.

Κατά την έννοια του νόμου, «τίτλος σπουδών» είναι πτυχίο ή δίπλωμα, με το οποίο πιστοποιείται ότι ο κάτοχος του έχει ολοκληρώσει επιτυχώς πρόγραμμα σπουδών ανώτατης εκπαίδευσης. «Πτυχίο» είναι ο τίτλος αναγνωρισμένου πανεπιστημιακού ή τεχνολογικού ιδρύματος ανώτατης εκπαίδευσης, ο οποίος χορηγείται μετά από επιτυχή ολοκλήρωση προπτυχιακού προγράμματος σπουδών. «Μεταπτυχιακό Δίπλωμα» είναι ο τίτλος που χορηγείται σε κάτοχους πτυχίου μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών των αναγνωρισμένων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. «Διδακτορικό Δίπλωμα» είναι ο τίτλος που χορηγείται από αναγνωρισμένα εκπαιδευτικά ιδρύματα σε κατόχους πτυχίου μετά επιτυχή εκπόνηση πρωτότυπης επιστημονικής διατριβής. «Αναγνώριση τίτλου σπουδών» είναι η βεβαίωση και η διαπίστωση από τον Οργανισμό της «ισοτιμίας» ή «ισοτιμίας και αντιστοιχίας» του τίτλου με τους αντίστοιχους απονεμόμενους από τα Ελληνικά ΑΕΙ. Η αναγνώριση αφορά πτυχία, μεταπτυχιακά διπλώματα και διδακτορικά διπλώματα. «Αναγνωρισμένο εκπαιδευτικό ίδρυμα» είναι το πανεπιστήμιο και το τεχνολογικό ίδρυμα ανώτατης εκπαίδευσης που έχει κριθεί ως ομοταγές από τα αρμόδια όργανα του Οργανισμού. «Ομοταγές» θεωρείται το εκπαιδευτικό ίδρυμα ανώτατης εκπαίδευσης πανεπιστημιακής και τεχνολογικής κατεύθυνσης της αλλοδαπής που αναγνωρίζεται από τα αρμόδια όργανα της χώρας του, υπό συγκεκριμένες νόμιμες προϋποθέσεις.

3. ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΙΤΛΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Η ακαδημαϊκή αναγνώριση των τίτλων σπουδών είναι μια απαραίτητη διαδικασία, η οποία προωθεί τη συνεργασία ανάμεσα σε κράτη-μέλη των οποίων τα εκπαιδευτικά συστήματα εμφανίζουν διαφορετικά μεταξύ τους χαρακτηριστικά, όπως είναι η διάρκεια των σπουδών, ο τύπος των πτυχίων και το περιεχόμενο των διδασκόμενων μαθημάτων. Στο πλαίσιο αυτής της συνεργασίας, εφόσον ο καθορισμός του περιεχομένου της διδασκαλίας και η οργάνωση του εκπαιδευτικού συστήματος ανήκει στην αρμοδιότητα των κρατών-μελών (άρθρα 149 και 150 ΣυνθεΟΚ), επιβάλλεται να προωθείται και να στηρίζεται η αρχή του σεβασμού των εθνικών νομοθεσιών που ρυθμίζουν την παροχή της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Με άλλα λόγια, είναι επιθυμητό, στο πλαίσιο της ΕΕ, να ενθαρρύνονται και να υποστηρίζονται όλες οι δράσεις συνεργασίας σε διμερές επίπεδο και στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων που είναι αναγνωρισμένα και πιστοποιημένα για τη χορήγηση τίτλων σπουδών πανεπιστημιακού επιπέδου.

Ως ακαδημαϊκή αναγνώριση τίτλου σπουδών νοείται η βεβαίωση και η διαπίστωση της ισοτιμίας ή ισοτιμίας και αντιστοιχίας του τίτλου που απονέμεται από ομοταγή εκπαιδευτικά ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης, πανεπιστημιακής και τεχνολογικής κατεύθυνσης, της αλλοδαπής. Η «ισοτιμία» αναφέρεται στην αναγνώριση του τίτλου σπουδών, ενώ η «αντιστοιχία» αφορά κυρίως στο πρόγραμμα σπουδών που παρακολούθησε ο αιτών σε σχέση με το αντίστοιχο ημεδαπό ίδρυμα.

Η αναγνώριση εκ μέρους του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π αφορά πτυχία, μεταπτυχιακά και διδακτορικά διπλώματα. Οι τίτλοι σπουδών των αναγνωρισμένων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της αλλοδαπής αναγνωρίζονται κατά νόμο από τον Οργανισμό υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, είτε ως «ισότιμοι» είτε ως «ισότιμοι και αντιστοιχοί».

Η «ισοτιμία» αναγνωρίζεται, μεταξύ άλλων, εφόσον η διάρκεια των σπουδών, η διαδικασία διδασκαλίας και μάθησης και οι όροι αξιολόγησης, προαγωγής και αποφοίτησης των σπουδαστών πληρούν τις απαιτήσεις των πανεπιστημίων και των τεχνολογικών ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης της ημεδαπής, εφόσον το πρόγραμμα σπουδών έχει διανυθεί σε ομοταγή εκπαιδευτικά ιδρύματα και τουλάχιστον το 1/2 του προγράμματος έχει πραγματοποιηθεί στο ίδρυμα που απονέμει τον τίτλο. «Ισοτιμία και αντιστοιχία» αναγνωρίζεται εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις για την αναγνώριση της «ισοτιμίας» του τίτλου σπουδών και επιπλέον ο ενδιαφερόμενος έχει διδαχθεί και εξετασθεί επιτυχώς στα βασικά μαθήματα του ομοειδούς προγράμματος σπουδών της ημεδαπής. Οι μεταπτυχιακοί και διδακτορικοί τίτλοι αναγνωρίζονται κατά νόμο μόνο ως ισότιμοι.

4. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΙΤΛΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Η επαγγελματική αναγνώριση συνίσταται στην αναγνώριση ενός διπλώματος που εκδίδεται σε ένα κράτος-μέλος της Ένωσης με στόχο να επιτρέψει στον κάτοχό του να ασκήσει σε άλλο κράτος μέλος, ως ελεύθερος επαγγελματίας ή μισθωτός, νομοθετικά ρυθμιζόμενο επάγγελμα, ήτοι επάγγελμα που διέπεται από νομοθετικές, διοικητικές και άλλες ρυθμίσεις τα κείμενα των οποίων έχουν δημοσιευθεί σε επίσημο έγγραφο του κράτους, όπως η Εφημερίδα της Κυβέρνησης.

Στην Ελλάδα, το Προεδρικό Διάταγμα 165/2000 (ΦΕΚ Α' 149/28-6-2000), όπως τροποποιήθηκε με το Π.Δ. 373/2001 (ΦΕΚ Α' 251/22-10-2001) και το Π.Δ. 385/2002 (ΦΕΚ Α' 334/31-12-2002), εναρμόνισε την Ελληνική νομοθεσία με την ανωτέρω μνημονευόμενη Οδηγία 89/48/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Δεκεμβρίου 1988. Βασικός στόχος της Οδηγίας είναι, όπως προαναφέρθηκε, η δημιουργία των κατάλληλων προϋποθέσεων και συνθηκών στην Ευρωπαϊκή αγορά για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και των υπηρεσιών.

Το Π.Δ. 165/2000 δεν εφαρμόζεται σε όλα τα επαγγέλματα, αλλά μόνο σε αυτά που είναι νομοθετικώς ρυθμιζόμενα στην Ελλάδα. Εξαιρέση αποτελούν ορισμένα νομοθετικώς ρυθμιζόμενα επαγγέλματα που καλύπτονται από ειδικές Οδηγίες (γιατροί, φαρμακοποιοί, οδοντίατροι, κτηνίατροι, νοσηλευτές, μαιές, αρχιτέκτονες). Κατά την έννοια του Π.Δ., ως δίπλωμα νοείται τίτλος ή σύνολο τίτλων, απ' όπου προκύπτει σωρευτικά ότι: α) ο κάτοχος πραγματοποίησε με επιτυχία τριετείς τουλάχιστον σπουδές σε αναγνωρισμένο ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, και β) ο κάτοχος διαθέτει άδεια/δικαίωμα άσκησης επαγγέλματος στη χώρα προέλευσης.

Ανάμεσα στα διπλώματα που αναγνωρίζονται ότι εξασφαλίζουν επαγγελματικά δικαιώματα στους κατόχους τους συγκαταλέγονται και όσα έχουν χορηγηθεί από αρμόδια Αρχή κράτους-μέλους της Ένωσης, εφόσον πιστοποιούν εκπαίδευση που έχει πραγματοποιηθεί εντός της Κοινότητας, αναγνωρίζονται από αρμόδια Αρχή του εν λόγω κράτους-μέλους ως ισότιμου επιπέδου και παρέχουν τα ίδια δικαιώματα πρόσβασης ή άσκησης ενός νομοθετικά ρυθμιζόμενου επαγγέλματος.

Αρμόδιο για την παραλαβή και επεξεργασία των αιτήσεων αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων με βάση τίτλους ανώτερης εκπαίδευσης τριετούς τουλάχιστον διάρκειας που έχουν αποκτηθεί σε κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι το Τμήμα Αναγνώρισης Επαγγελματικών Προσόντων του Υπουργείου Παιδείας. Για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων λειτουργεί στο Υπουργείο Παιδείας το Συμβούλιο Αναγνώρισης Επαγγελματικής Ισοτιμίας Τίτλων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ΣΑΕΙ - ΣΑΕΙΤΤΕ), το οποίο

έχει την αποφασιστική αρμοδιότητα της αναγνώρισης του δικαιώματος άσκησης στην Ελλάδα νομοθετικώς ρυθμιζόμενου επαγγέλματος, κατά τα προαναφερόμενα.

Το όργανο αυτό, προκειμένου να εκδώσει απόφαση επί αιτήσεως αναγνώρισης (έγκριση, απόρριψη ή αντισταθμιστικά μέτρα, δηλαδή υποβολή του αιτούντα την αναγνώριση σε δοκιμασία επάρκειας), εξετάζει εάν ο ενδιαφερόμενος έχει πραγματοποιήσει σπουδές τριετούς τουλάχιστον διάρκειας σε αναγνωρισμένο ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία πραγματοποιούνται οι σπουδές. Αρμοδιότητα για τον χαρακτηρισμό ως «τριτοβάθμιας εκπαίδευσης» των σπουδών που κατά ένα μέρος ή στο σύνολό τους πραγματοποιούνται στην Ελλάδα έχει αποκλειστικά η Ελληνική Πολιτεία.

Προκειμένου για την επαγγελματική εκπαίδευση, δεν ιδρύεται μεν συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα των ιδιωτών να ιδρύουν τέτοιες σχολές, ούτε όμως το Σύνταγμα απαγορεύει στους ιδιώτες να ιδρύουν τέτοιες φύσης εκπαιδευτήρια. Συνεπώς, εναπόκειται στον κοινό νομοθέτη να ρυθμίζει τη δυνατότητα των ιδιωτών να ιδρύουν εκπαιδευτήρια της κατηγορίας αυτής.

Επίσης, στον Οργανισμό Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ο.Ε.Ε.Κ) λειτουργεί, βάσει της ίδιας συλλογιστικής, το Συμβούλιο Επαγγελματικής Αναγνώρισης Τίτλων Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Σ.Ε.Α.Τ.Ε.Κ) για τίτλους μέσης ή κατώτερης τεχνικής επαγγελματικής σχολής του εξωτερικού. Το Συμβούλιο αυτό συστάθηκε και συγκροτήθηκε με τη διάταξη του άρθρου 14 του Π.Δ. 231/1998 (ΦΕΚ Α' 178/1998), με το οποίο ενσωματώθηκε στο Ελληνικό Δίκαιο η Οδηγία 92/51/ΕΟΚ για ένα «Δεύτερο γενικό σύστημα αναγνώρισης της επαγγελματικής εκπαίδευσης».

Οι αιτήσεις για την αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων κατατίθενται στο αρμόδιο για τη χορήγηση της άδειας άσκησης επαγγέλματος Υπουργείο, του οποίου ο εκπρόσωπος στο Σ.Ε.Α.Τ.Ε.Κ ασκεί καθήκοντα εισηγητή. Το διοικητικό αυτό όργανο εκτιμά το σύνολο των δικαιολογητικών που έχει υποβάλει ο ενδιαφερόμενος προς έγκριση, απόρριψη ή μέτρα αναπλήρωσης, δηλαδή κατάταξη των ενδιαφερομένων σε κύκλο και τάξη Τεχνικού Επαγγελματικού Εκπαιδευτηρίου για να συμπληρώσουν την εκπαίδευσή τους, σε περίπτωση μη ολοκληρωμένης φοίτησης σε επαγγελματική σχολή.

5. ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΚΟΛΛΕΓΙΩΝ

Ως «Κολλέγια» στην Ελλάδα νοούνται, σύμφωνα με τον ν. 3696/2008 (ΦΕΚ Α' 177/25-8-2008), τα εκπαιδευτήρια εκείνα που παρέχουν μεταλυκειακή εκπαίδευση και κατάρτιση, όντας σε θέση να προσφέρουν τις εκπαιδευτικές υπηρεσίες τους και σε σύμπραξη με αναγνωρισμένα εκπαιδευτικά ιδρύματα του εξωτερικού. Υπάρχουν πολλών ειδών στενές ή χαλαρότερες συνεργασίες μεταξύ Ελληνικών ιδιωτικών κολλεγίων και αλλοδαπών ιδρυμάτων.

Κατά περίπτωση, αυτές εξαρτώνται από το καθεστώς του αλλοδαπού εκπαιδευτικού ιδρύματος, την εκπαιδευτική νομοθεσία της χώρας του, την ύπαρξη πιστοποίησης από οργανισμό του κράτους της έδρας του, το μέγεθος και το διεθνές κύρος του, σε συνδυασμό με τα ειδικά χαρακτηριστικά κάθε κολλεγίου που λειτουργεί στην Ελλάδα. Από τα συνολικά 45 κολλέγια που λειτουργούν στην Ελλάδα, 18 κολλέγια έχουν συνεργασίες με ευρωπαϊκά πανεπιστήμια, κυρίως ως παραρτήματα βρετανικών ιδρυμάτων, 6 κολλέγια με αμερικανικά ιδρύματα ενώ τα υπόλοιπα δραστηριοποιούνται αυτοτελώς χωρίς συνεργασίες.

Υπάρχουν αντίστοιχα πολλές διαβαθμίσεις ελέγχου και παρέμβασης στην ακολουθούμενη στην Ελλάδα εκπαιδευτική διαδικασία εκ μέρους του αλλοδαπού ιδρύματος, όπως π.χ. στο πρόγραμμα σπουδών, στα προσόντα των διδασκόντων, στη γλώσσα διδασκαλίας, στα γραπτά των εξετάσεων και ούτω καθεξής. Η διάρκεια σπουδών είναι σε προπτυχιακό επίπεδο συνήθως 3 έτη και σε μεταπτυχιακό επίπεδο 1 έτος επί πλήρους φοίτησης και 2 έτη επί μερικής φοίτησης. Η φοίτηση στην Ελλάδα είναι είτε πλήρης είτε μερική με αποπεράτωση των σπουδών στο εξωτερικό, ενώ υπάρχει και η δυνατότητα απόκτησης μεταπτυχιακού διπλώματος. Ο συνολικός αριθμός των σπουδαστών που φοιτούν αυτή τη στιγμή σε κολλέγια υπολογίζεται σε 8.000 άτομα περίπου. Οι προσφερόμενες ειδικότητες περιλαμβάνουν διοίκηση επιχειρήσεων, οικονομικά, λογιστικά, πληροφορική, μάρκετινγκ, μάνατζμεντ, δημοσιογραφία, επικοινωνία, ναυπλιακά, γραφιστική, ψυχολογία κλπ.

Κατά ρητή διατύπωση του ανωτέρω νόμου για τα κολλέγια, οι βεβαιώσεις, τα πιστοποιητικά σπουδών ή οποιασδήποτε άλλης ονομασίας βεβαίωση που χορηγούν αυτού του είδους τα εκπαιδευτήρια δεν είναι ισότιμα με τους τίτλους που χορηγούνται στο πλαίσιο του Ελληνικού συστήματος τυπικής εκπαίδευσης, όπως Πανεπιστήμια, Τ.Ε.Ι. και Ι.Ε.Κ. Συνεπώς, είναι ξεκάθαρο ότι τα κολλέγια δεν είναι ιδιωτικά πανεπιστήμια, αφού κάτι τέτοιο απαγορεύεται ρητά από το Ελληνικό Σύστημα.

Η ίδρυση και λειτουργία κολλεγίων από φυσικά πρόσωπα, ενώσεις προσώπων ή νομικά πρόσωπα υπάγεται σε κρατικό έλεγχο, που ασκείται από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου. Για την ίδρυση και λειτουργία αυτών απαιτούνται άδεια ίδρυσης και άδεια λειτουργίας, οι οποίες χορηγούνται υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από γνώμη της Επιτροπής Αξιολόγησης και Ελέγχου Κολλεγίων.

6. ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΚΟΛΛΕΓΙΩΝ

Για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας σε κολλέγια που έχουν λάβει άδεια ίδρυσης (βάσει του άρθρου 6 του ν. 3696/2008) λαμβάνονται υπόψη διάφορα κριτήρια, όπως κτιριακές υποδομές, επιφάνεια χώρων διδασκαλίας και εργαστηρίων, συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας, υλικοτεχνικός εξοπλισμός, διοικητική στελέχωση, πληρότητα προγράμματος σπουδών, αριθμός και προσόντα διδασκόντων, αξιοπιστία και οικονομική δυνατότητα, όπως αυτά καθορίζονται με υπουργικές αποφάσεις (Υ.Α 129450/Δ6/8-10-2008 – ΦΕΚ Β' 2105/10-10-2008).

Η διάρκεια της άδειας λειτουργίας Κολλεγίου είναι τριετής και ανανεώσιμη, εφόσον εξακολουθούν να συντρέχουν οι όροι και τα κριτήρια χορήγησής της, δεν παραβιάζεται όρος της άδειας λειτουργίας και δεν έχει ανακληθεί η άδεια ίδρυσης του κολλεγίου. Σύμφωνα με τον νόμο, αποκλειστικά και μόνο κολλέγια που έχουν ισχύουσα άδεια λειτουργίας μπορούν να παρέχουν υπηρεσίες εκπαίδευσης και κατάρτισης σε σύμπραξη με αναγνωρισμένα εκπαιδευτικά ιδρύματα της αλλοδαπής, ιδίως με τη νομική μορφή της συμφωνίας πιστοποίησης (validation) ή της συνεργασίας δικαιόχρησης (franchising).

Η πιστοποίηση αποτελεί μια διαδικασία που ακολουθείται στην περίπτωση που ένα κολλέγιο υποβάλλει συγκεκριμένη πρόταση συνεργασίας για κάποιο ή κάποια τμήματα σπουδών, καλώντας το εκπαιδευτικό ίδρυμα προς το οποίο απευθύνει την πρόταση συνεργασίας να προβεί σε επιθεωρησιακό έλεγχο μιας σειράς διοικητικών, λειτουργικών και εκπαιδευτικών παραμέτρων (εγκαταστάσεις, διδακτικό προσωπικό, κανονισμός φοίτησης, κ.λπ.).

Η δικαιόχρηση συνίσταται στην ίδια διαδικασία ελέγχου με την πιστοποίηση, με τη διαφορά ότι τα προγράμματα σπουδών δεν προτείνονται από το εκάστοτε κολλέγιο, αλλά είναι ίδια με εκείνα του ξένου πανεπιστημίου. Η πραγματοποίηση σπουδών τέτοιου είδους βασίζεται σε συμφωνίες συνεργασίας μεταξύ πανεπιστημίου ή ιδρύματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ενός κράτους, το οποίο χορηγεί διπλώματα, και ιδιωτικού εκπαιδευτικού ιδρύματος εγκατεστημένου σε άλλο κράτος, στο οποίο πραγματοποιούνται οι σπουδές που καταλήγουν στη λήψη του διπλώματος. Ενδεικτικό είναι ότι οι franchisors στον κλάδο της ιδιωτικής εκπαίδευσης εν γένει παρουσίαζαν το 2005 ποσοστό 6,7% επί του συνόλου σχέσεων δικαιόχρησης σε όλους τους τομείς της εγχώριας εμπορικής δραστηριότητας.

7. ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΧΡΗΣΗΣ ΠΑΡΑΠΛΑΝΗΤΙΚΩΝ ΤΙΤΛΩΝ

Τα κολλέγια υποχρεούνται να χρησιμοποιούν ολογράφως, τόσο στις ιδρυτικές τους πράξεις όσο και στην εν γένει προς τα έξω σχέση τους, αποκλειστικά και μόνο τον τίτλο: «κολλέγιο». Κάτω από τον τίτλο τίθεται η επωνυμία του κολλεγίου με στοιχεία τα οποία δεν είναι δυνατόν να υπερβαίνουν σε μέγεθος εκείνα του τίτλου. Οποιαδήποτε άλλη προσθήκη, αφαίρεση ή αλλοίωση στον καθιερούμενο τίτλο απαγορεύεται.

Απαγορεύεται στα κολλέγια να χαρακτηρίζονται «Πανεπιστήμιο», «Σχολή», «Οργανισμός», «Ινστιτούτο», «Ακαδημία» ή να φέρουν οποιαδήποτε άλλη προσωπία η οποία δύναται να παραπλανήσει ως προς τις προσφερόμενες υπηρεσίες. Απαγορεύεται, επίσης, η αναγραφή στη χορηγούμενη βεβαίωση ή πιστοποιητικό σπουδών άλλης ονομασίας από αυτή στην οποία είναι αναγνωρισμένα. Πλην των δημόσιων πανεπιστημίων, δεν επιτρέπεται η χρήση του όρου «Πανεπιστήμιο» στην ελληνική ή ξένη γλώσσα από οποιονδήποτε ιδιωτικό πάροχο υπηρεσιών εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Μόνο οι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Κολλεγίων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων πάροχοι υπηρεσιών εκπαίδευσης και κατάρτισης επιτρέπεται να φέρουν το χαρακτηρισμό «Κολλέγιο» στο συγκεκριμένο χώρο εκπαίδευσης και κατάρτισης. Σε περίπτωση παράβασης του νόμου, επιβάλλονται κυρώσεις υπό μορφή χρηματικών προστίμων ύψους μέχρι 100.000 ευρώ έως και τη διακοπή της λειτουργίας του υπαίτιου κολλεγίου με τη σφράγιση της εγκατάστασής του. Οι κυρώσεις επιβάλλονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, κατόπιν γνώμης της Επιτροπής Αξιολόγησης και Ελέγχου Κολλεγίων, στους ιδιοκτήτες ή κατά νόμο υπευθύνους, στους διευθυντές και στο προσωπικό των Κολλεγίων, καθώς και στον ιδιοκτήτη ή κατά νόμο υπεύθυνο λοιπών παρόχων υπηρεσιών εκπαίδευσης και κατάρτισης και είναι ανάλογες με τη βαρύτητα της παράβασης και την τυχόν υποτροπή. Αντίστοιχες απαγορεύσεις ισχύουν και για τα Εργαστήρια Ελευθέρων Σπουδών κατά τα οριζόμενα κατωτέρω.

8. ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΕΕΣ)

Εκτός των κολλεγίων, που υπόκεινται στις προαναφερόμενες αυστηρές διατάξεις αδειοδότησης και εποπτείας, οι λοιποί πάροχοι υπηρεσιών εκπαίδευσης και κατάρτισης, μπορούν να λειτουργούν ως Εργαστήρια Ελευθέρων Σπουδών (Ε.Ε.Σ). Τα Εργαστήρια Ελευθέρων Σπουδών υπόκεινται στο ν.δ. της 9/9 Οκτ. 1935 (ΦΕΚ 451/1935), όπως τροποποιήθηκε με τα άρθρα 15 και 16 του ν. 1966/1991 (ΦΕΚ Α' 147/26-9-1991).

Εφόσον τα Ε.Ε.Σ δεν εντάσσονται στις διατάξεις του νόμου 3696/2008, υποχρεούνται να λάβουν άδεια, που χορηγείται υπό συγκεκριμένα κριτήρια επάρκειας και καταλληλότητας των υποδομών και του εκπαιδευτικού και διοικητικού προσωπικού τους, αντίστοιχα με αυτά των κολλεγίων, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (Υ.Α 129456/Δ6/8-10-2008 – ΦΕΚ Β' 2105/10-10-2008).

Τα Εργαστήρια Ελευθέρων Σπουδών καταχωρίζονται στο Μητρώο Εργαστηρίων Ελευθέρων Σπουδών που έχουν λάβει σχετική άδεια ενώ απαγορεύεται να χαρακτηρίζονται ως Πανεπιστήμιο, Σχολή, ΤΕΙ, Κολλέγιο, Οργανισμός, Ινστιτούτο Ακαδημία ή άλλη παραπλανητική ονομασία. Ομοίως απαγορεύεται η συσχέτιση Ε.Ε. Σ με φροντιστήριο ή φορέα εκπαίδευσης κατά την διαφήμιση ή στις επιγραφές τους. Σε αντίθετη περίπτωση, επιβάλλονται σε βάρος τους κυρώσεις και διατάσσεται η διακοπή της λειτουργίας τους.

Σημειωτέον ότι τα ιδιωτικά εκπαιδευτήρια που αδειοδοτούνται και λειτουργούν υπό το νομικό καθεστώς του εργαστηρίου ελευθέρων σπουδών απαγορεύεται να παρέχουν ή να διαφημίζουν ότι παρέχουν υπηρεσίες εκπαίδευσης και κατάρτισης σε σύμπραξη με ιδρύματα της αλλοδαπής.

9. Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΠΕΡΙ ΟΡΩΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΤΙΤΛΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Σε περίπτωση απορριπτικής απόφασης των αρμόδιων οργάνων της Πολιτείας περί αναγνώρισης τίτλων σπουδών, ο διοικούμενος έχει δικαίωμα να προσφύγει με αίτημα ακύρωσης της βλαπτικής για το άτομο του απόφασης στα διοικητικά δικαστήρια. Πλούσια είναι η μέχρι σήμερα νομολογία των Ελληνικών διοικητικών δικαστηρίων, κυρίως του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ), στα οποία προσέφυγαν κατά καιρούς πτυχιούχοι ιδιωτικών κέντρων μετά την άρνηση του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π (και του προκατόχου του ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α) ή ακόμα του Σ.Ε.Α.Τ.Ε.Κ να αναγνωρίσουν στην Ελλάδα τους τίτλους σπουδών τους ως ισότιμους με εκείνους των ημεδαπών ιδρυμάτων.

Η πάγια μέχρι σήμερα νομολογία του ΣτΕ δέχεται τη μη αναγνώριση ως ετών σπουδών ανώτατης εκπαίδευσης των σπουδών εκείνων που πραγματοποιήθηκαν στην Ελλάδα, σε τμήμα ή παράρτημα ομοταγούς αλλοδαπού ΑΕΙ που λειτουργεί στη χώρα υπό μορφή ιδιωτικού φροντιστηρίου ή εργαστηρίου ελευθέρων σπουδών (ΟλΣτΕ 2274/1990, ΤοΣ 1990, 617 ΣτΕ 626/1994 Αρμ 1994, 1429). Προς την ίδια κατεύθυνση, κρίθηκε (ΟλΣτΕ 3457/1998, Αρμ 1999, 125) ότι είναι νόμιμη η πράξη του προέδρου του Δ.Σ. του ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α, με την οποία αυτός αποφάνθηκε ότι ο τίτλος σπουδών (Licence και Maîtrise στη Γαλλία) της αιτούσας, ο οποίος απονεμήθηκε σε αυτήν από γαλλικό Πανεπιστήμιο, δεν είναι ισότιμος με τον Ελληνικό και ότι της παρέχει μόνο δικαίωμα κατατάξεως στο πέμπτο εξάμηνο σπουδών του Τμήματος Νομικής Ελληνικού Α.Ε.Ι., με την αιτιολογία ότι τμήμα της απαιτούμενης φοίτησης για τη λήψη του διπλώματος πραγματοποιήθηκε σε εργαστήριο ελευθέρων σπουδών στην Αθήνα.

Σε ό,τι αφορά την επαγγελματική ή κάθε άλλη ειδική εκπαίδευση, κρίθηκε (ΟλΣτΕ 576/1981, ΣΟΚΡΑΤΗΣ, ΔΣΑ, και 2287/2001, ΕΛΛΔνη 2002, τόμος 43, 1179) ότι εφόσον το Σύνταγμα δεν απαγορεύει την ίδρυση εκπαιδευτηρίων τέτοιας φύσεως από ιδιώτες, ο κοινός νομοθέτης μπορεί να επιτρέψει ή να απαγορεύσει την ίδρυση και λειτουργία τέτοιων σχολών, ύστερα από εκτίμηση της επάρκειας των αντίστοιχων δημόσιων σχολών προς κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών, ενόψει και των κατευθύνσεων και των αναπτυξιακών στόχων της εθνικής οικονομίας. Πρόσφατα υποβλήθηκε από το Συμβούλιο Επικρατείας προδικαστικό ερώτημα στο Δικαστήριο Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΔΕΚ) (ΣτΕ 778/2007, Αρμ 2007, 907) σχετικά με το αν επηρεάζεται η υποχρέωση της Ελλάδας για αναγνώριση των επαγγελματικών δικαιωμάτων από το γεγονός ότι ο σχετικός τίτλος έχει αποκτηθεί από ιδιωτικά εκπαιδευτήρια, μη αναγνωριζόμενα ως τέτοια από την εθνική νομοθεσία. Το συγκεκριμένο ερώτημα απευθύνθηκε προς το ΔΕΚ με αφορμή υποβληθείσα αίτηση ακύρωσης κατά απορριπτικής απόφασης του Συμβουλίου Επαγγελματικής Αναγνώρισης Τίτλων Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Σ.Ε.Α.Τ.Ε.Κ.), με επικύρωση της Οδηγίας

92/51/ΕΟΚ και του Π.Δ. 231/1998, που την ενσωμάτωσε στην Ελληνική έννομη τάξη.

Η αίτηση είχε ασκηθεί από σπουδαστή που είχε ζητήσει, προκειμένου να ασκήσει στην Ελλάδα το επάγγελμα του οπτικού, την αναγνώριση του σχετικού επαγγελματικού τίτλου που απέκτησε στην Ιταλία, επικαλούμενος σχετική αντίστοιχη νομολογία του ΔΕΚ (Valentina Neri, Απόφαση της 13-11-2003, C-153/02). Πλην όμως, κατά την άποψη του Ελληνικού δικαστηρίου, το δεδικασμένο της ευνοϊκής για τον αιτούντα απόφασης αυτής δεν είχε εφαρμογή στην Ελλάδα, όπου ισχύει διαφορετικό νομικό καθεστώς από ότι στην Ιταλία, η νομοθεσία της οποίας δεν απαγορεύει τη διοργάνωση και παροχή τριτοβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης από ιδιωτικά εκπαιδευτικά ιδρύματα, τα οποία επιτρέπεται να λειτουργούν ως εκπαιδευτικά ιδρύματα τέτοιου επιπέδου στην επικράτεια της Ιταλίας.

Εκτός από τις αποφάσεις διοικητικών δικαστηρίων, έχουν ακόμα εκδοθεί αποφάσεις πολιτικών δικαστηρίων κατά ιδιοκτητών εργαστηρίων ελευθέρων σπουδών για εξαπάτηση σπουδαστών ως προς τη δυνατότητα κτήσης αναγνωρισμένου πτυχίου με σπουδές στην Ελλάδα. Χαρακτηριστική είναι η απόφαση 3819/2006 του Εφετείου Αθηνών (ΕλλΔνη 2006, τόμος 47), με την οποία εκπρόσωπος τέτοιου εργαστηρίου διαβεβαίωσε απατηλά μία σπουδάστρια ότι παρείχε πανεπιστημιακού επιπέδου σπουδές στη Νομική επιστήμη με φοίτηση στην Ελλάδα, που ήταν ταυτόσημη και ισόβαθμη με τη φοίτησή της σε πανεπιστήμιο της Ουαλίας, και ότι δήθεν με την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησής της στο εκπαιδευτικό του ίδρυμα θα αποκτούσε πτυχίο Νομικής του αλλοδαπού πανεπιστημίου με νόμιμη ισχύ στην Ελλάδα. Η ενέργεια αυτή κρίθηκε από το δικαστήριο ως εξαπάτηση του καταναλωτή, που πείσθηκε να καταβάλει τα σχετικά διδάκτρα, ενώ ο ιδιοκτήτης του εν λόγω εκπαιδευτηρίου καταδικάστηκε σε αποζημίωση για αδικοπραξία.

Η πρόσφατη απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθήνας (υπόθεση 17346/2008 Ιdef κατά Ελληνικού Δημοσίου), για την οποία γίνεται αναλυτική μνεία κατωτέρω, φαίνεται ότι ανατρέπει τα μέχρι σήμερα νομολογιακά δεδομένα περί αναγνώρισης προσόντων των αποφοίτων κολλεγίων στη χώρα μας.

10. Η ΑΠΟΦΑΣΗ C-274/05 ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Η πρώτη ανατροπή των μέχρι σήμερα νομολογιακών δεδομένων περί αναγνώρισης διπλωμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης με δυνατότητα εγγραφής σε επαγγελματικούς συλλόγους προήλθε από την Απόφαση C-274/05 της 23ης Οκτωβρίου 2008 του ΔΕΚ. Με αυτήν κρίθηκε ότι η Ελλάδα παραβιάζει την Οδηγία 89/48/ΕΟΚ περί αναγνώρισης διπλωμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που πιστοποιούν επαγγελματική εκπαίδευση ελάχιστης διάρκειας τριών ετών. Ειδικότερα, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο έκρινε ότι η Ελληνική Δημοκρατία παραβιάζει τις υποχρεώσεις που υπέχει από την ην Οδηγία 89/48 (άρθρα 1,3,4,8 και 10), όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2001/19, με τις εξής πράξεις και παραλείψεις της:

α) μη αναγνωρίζοντας τα διπλώματα που χορηγήθηκαν από τις αρμόδιες Αρχές άλλου κράτους-μέλους κατόπιν σπουδών που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο συμφωνίας, βάσει της οποίας σπουδές που πραγματοποιούνται σε ιδιωτικό ίδρυμα στην Ελλάδα επικυρώνονται από τις εν λόγω Αρχές

β) επιβάλλοντας αντισταθμιστικά μέτρα σε περισσότερες περιπτώσεις από όσες επιτρέπει η Οδηγία 89/48/ΕΟΚ του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2001/19/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

γ) αναθέτοντας στο Συμβούλιο Αναγνώρισεως Επαγγελματικής Ισοτιμίας Τίτλων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης την αρμοδιότητα να εξετάζει αν το «εκπαιδευτικό ίδρυμα, στο οποίο πραγματοποίησε την επαγγελματική του εκπαίδευση ο αιτών, ανήκει στην τριτοβάθμια εκπαίδευση» και κατά πόσον «ο αιτών διαθέτει την απαραίτητη επαγγελματική πείρα, στην περίπτωση που η διάρκεια της εκπαίδευσής υπολείπεται κατά ένα τουλάχιστον έτος αυτής που απαιτείται στην Ελλάδα για την άσκηση του ίδιου επαγγέλματος» και

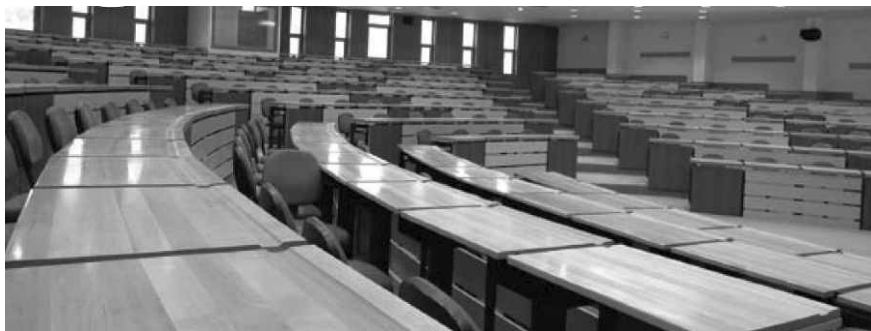
δ) μη επιτρέποντας, στον δημόσιο τομέα, τη μετάταξη σε θέσεις κλάδου ανώτερης κατηγορίας ατόμων που διορίστηκαν με βαθμό χαμηλότερο από αυτόν με τον οποίο θα μπορούσαν να έχουν διορισθεί, αν τα διπλώματά τους είχαν αναγνωρισθεί σύμφωνα με το άρθρο 3 της Οδηγίας 89/48, όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2001/19.

Το Δικαστήριο υπογράμμισε ακόμα ότι η μέθοδος αναγνώρισης που καθιερώνει η Οδηγία 89/48 δεν έχει ως αποτέλεσμα την αυτόματη και άνευ όρων αναγνώριση των διπλωμάτων και επαγγελματικών προσόντων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας. Συγκεκριμένα, το άρθρο 4 αυτής επιτρέπει ρητά την επιβολή αντισταθμιστικών μέτρων, αν η εκπαίδευση του αιτούντος διαφέρει ως προς τη διάρκεια ή το περιεχόμενό της από την απαιτούμενη στην Ελλάδα εκπαίδευση.

Ομοίως, το Δικαστήριο έκρινε ότι, καθόσον χορηγούνται από τις αρμόδιες Αρχές άλλων κρατών-μελών αποκλειστικά βάσει των κανόνων που διέπουν τα αντίστοιχα συστήματά τους επαγγελματικής εκπαίδευσης, τα διπλώματα που πιστοποιούν σπουδές που πραγματοποιήθηκαν βάσει συμφωνίας δικαιόχρησης δεν εντάσσονται, από απόψεως της Οδηγίας 89/48, στο Ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Ως εκ τούτου, ο σκοπός της διασφάλισης του υψηλού επιπέδου των Ελληνικών πανεπιστημιακών σπουδών δεν τίθεται σε κίνδυνο από τις σπουδές αυτές, η διασφάλιση της ποιότητας των οποίων εναπόκειται στις αρμόδιες Αρχές των λοιπών κρατών-μελών, οι οποίες χορηγούν τα διπλώματα που πιστοποιούν τις εν λόγω σπουδές.

Ακόμα, η απόφαση του Δικαστηρίου έκρινε ότι το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (ΤΕΕ) δεν μπορεί να εξαρτά την εγγραφή στο μητρώο του των μηχανικών που είναι κάτοχοι διπλώματος κατά την έννοια της Οδηγίας 89/48 από την επιτυχή συμμετοχή αυτών σε εξετάσεις ή από την προσκόμιση βεβαίωσης του ΔΙΚΑΤΣΑ (σχετικά απόφαση C-141/04, Πέρος, Συλλογή 2005).

Οι πολυεπίπεδες επιπτώσεις της απόφασης αυτής, αλλά και οι όροι εφαρμογής της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ, πρέπει να μελετηθούν και αντιμετωπισθούν επαρκώς από τα αρμόδια όργανα, το Υπουργείο Παιδείας, την εκπαιδευτική κοινότητα, τις πρωτανικές αρχές, τους φοιτητικούς συλλόγους, τις επαγγελματικές οργανώσεις και επιμελητήρια, τους νομικούς σχολιαστές, ενδεχομένως σε συνεργασία και με άλλες χώρες της ΕΕ που επίσης ενέχονται για αντίστοιχες παραβάσεις του Κοινοτικού Δικαίου (Ισπανία, Ιταλία). Γεγονός είναι πάντως ότι η χώρα μας, ενεργώντας με νηφαλιότητα και ψυχραιμία, οφείλει να εναρμονίσει άμεσα τη νομοθεσία της για το προαναφερόμενο ζήτημα των κολλεγίων επί ποινή επιβολής κυρώσεων από το ΔΕΚ λαμβάνοντας παράλληλα, στο μέτρο που θίγεται, τα επιτρεπόμενα μέτρα για την προστασία του εκπαιδευτικού της συστήματος.

11. Η ΑΠΟΦΑΣΗ 17346/2008 ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΑΘΗΝΑΣ

Προς την ίδια κατεύθυνση εκδόθηκε η απόφαση 17346/2008 του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών (29ο τμήμα) στην υπόθεση Idef κατά του Ελληνικού Δημοσίου αναφορικά με την αναγνώριση των πτυχίων που χορηγούνται από το Δημόσιο Πανεπιστήμιο Paris 13 σε σύμπραξη με το εν λόγω κολλέγιο, όχι μόνο σε επαγγελματικό επίπεδο (από το ΣΑΕΙ - ΣΑΕΙΤΤΕ), αλλά και σε ακαδημαϊκό επίπεδο από το Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π (πρώην ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α).

Με την πρωτόδικη αυτή απόφαση κρίθηκε ότι οι μη νόμιμες πράξεις του αρμοδίου οργάνου για την αναγνώριση ακαδημαϊκών τίτλων σπουδών (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π., ΔΙ.ΚΑ.ΤΣΑ.), σε συνδυασμό με δηλώσεις του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, σχετικώς με τη διακοπή συνεργασίας των Γαλλικών Πανεπιστημίων με ελληνικά Εργαστήρια Ελευθέρων Σπουδών, είχαν αντίκτυπο και προσέβαλαν, την πίστη, το κύρος και τη φήμη του ενάγοντος κολλεγίου, που, συνεπώς, υπέστη ηθική βλάβη, για την οποία δικαιούται να λάβει εύλογη χρηματική ικανοποίηση.

Η απόφαση αυτή, η οποία αναμένεται να προσβληθεί με ένδικα μέσα, ανοίγει το δρόμο για την αναγνώριση όχι μόνο των επαγγελματικών δικαιωμάτων αποφοίτων κολλεγίων, αλλά και σε ακαδημαϊκό επίπεδο, ενώ καθιστά πιθανή την ανατροπή των μέχρι σήμερα νομοθετικών δεδομένων.

12. ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΩΝ ΕΞΕΛΙΞΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ

Κατά το ρευστό και μεταβατικό αυτό διάστημα και ενόψει της σφοδρότητας της σύγκρουσης συμφερόντων είναι επόμενο ο καταναλωτής να αισθάνεται σύγχυση και συχνά να δυσκολεύεται να κάνει την κατάλληλη επιλογή εκπαιδευτικής κατεύθυνσης, σταθμίζοντας εκ των προτέρων τις ακριβείς συνέπειές της.

Από τη μια πλευρά, η πανεπιστημιακή κοινότητα προβάλλει με δυναμικά μέσα, όπως με διαδηλώσεις, καταλήψεις σχολών και απεργίες, τον κίνδυνο κατάλυσης της συνταγματικής νομιμότητας, την εμπορευματοποίηση της ανώτατης εκπαίδευσης με τη δυνατότητα απόκτησης, συχνά από μέτριους μαθητές, έναντι οικονομικού αντιπάλου ιδιωτικών πτυχίων υπό συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού με τα απονεμόμενα πτυχία των ΑΕΙ που απονέμονται με αντικειμενικά κριτήρια στους καλύτερους φοιτητές που εισήχθησαν αξιοκρατικά βάσει απόδοσης με εισαγωγικές εξετάσεις. Επιπλέον, ενόψει επικείμενης αναγνώρισης με προεδρικό διάταγμα των προσόντων των αποφοίτων κολλεγίων, επισημαίνεται ο κίνδυνος αύξησης του αριθμού των ανέργων πτυχιούχων στην αγορά εργασίας, ενώ τονίζεται και η ανάγκη ποιοτικής αναβάθμισης και αυξημένης χρηματοδότησης της δημόσιας εκπαίδευσης. Τέλος, ο πανεπιστημιακός τομέας ανακοινώνει ότι προετοιμάζεται για παρεμβάσεις στον αρμόδιο επίτροπο της ΕΕ προς αποτροπή ή αμείωσή των συνεπειών εφαρμογής της απόφασης του ΔΕΚ, ένεκα παράβασης της Οδηγίας 89/48 από τη χώρα μας.

Από την άλλη πλευρά, οι εκπρόσωποι των Κολλεγίων αντιτάσσουν ότι η καταδίκη της χώρας μας και του Δημοσίου από τα δικαστήρια, Ευρωπαϊκό και εθνικά διοικητικά δικαστήρια, ήταν αναμενόμενη, καθόσον αρκετά κολλέγια που εντάσσονται στο πεδίο της Οδηγίας προσφέρουν στους σπουδαστές τους υψηλή ποιότητα σπουδών, σύγχρονες ειδικότητες, λειτουργικές εγκαταστάσεις, κατάλληλα εργαστήρια, εξοπλισμένες βιβλιοθήκες, επιλεγμένους καθηγητές υψηλού επιπέδου, που διδάσκουν πραγματικά και δεν χάνουν ώρες εκπαίδευσης, κανονισμούς σπουδών που δεν επιτρέπουν απουσίες των σπουδαστών, απαίτηση για εκπόνηση και παρουσίαση εργασιών στο κάθε αντικείμενο σπουδής, διδασκαλία συγκεκριμένης ύλης, με χρήση πολλών βιβλίων και εξέταση σε όλη την ύλη, μη δυνατότητα μεταφοράς μαθημάτων από έτος σε έτος, καλή αναλογία διδασκόντων και διδασκομένων. Παράλληλα, κατά τους εκπαιδευτικούς των κολλεγίων, πρόσθετη εγγύηση ποιότητας αποτελούν οι συνεργασίες δικαιόχρησης με πιστοποιημένα ιδρύματα κύρους από το εξωτερικό, τα οποία δεν θα διακινδύνευαν την φήμη τους παρέχοντας χαμηλού επιπέδου υπηρεσίες στη χώρα μας.

Από τη συνοπτική ανάλυση του σύνθετου αυτού ζητήματος που επιχειρήθηκε από την Ανεξάρτητη Αρχή μας, και μέχρις οριστικής διευθέτησης του ζητή-

ματος, προκύπτουν ορισμένα απλά συμπεράσματα για τον καταναλωτή, που έχουν ως εξής :

Τα προς αδειοδότηση από το Υπουργείο Παιδείας ιδιωτικά κολλέγια και εργαστήρια ελευθέρων σπουδών δεν είναι ιδιωτικά πανεπιστήμια, άρα οποιαδήποτε διαφημιστική τους προβολή ως τέτοια είναι παραπλανητική και παράνομη.

Οι βεβαιώσεις φοίτησης, τα πιστοποιητικά σπουδών ή οποιοδήποτε άλλο έγγραφο απονέμουν τα κολλέγια και τα εργαστήρια ελευθέρων σπουδών δεν είναι ισότιμα με τους τίτλους των Α.Ε.Ι., Τ.Ε.Ι και Ι.Ε.Κ.

Ως τέτοια, τα έγγραφα και οι βεβαιώσεις αυτές δεν επιτρέπουν αυτόματη πρόσβαση σε νομοθετικά αναγνωρισμένα επαγγέλματα και εγγραφή σε επαγγελματικούς συλλόγους στη χώρα μας.

Η Ελλάδα διατηρεί πάντα τη δυνατότητα να επιβάλλει αντισταθμιστικά μέτρα, στην έκταση που αυτό είναι επιτρεπτό από την Οδηγία 89/48/ΕΟΚ και την πρόσφατη νομολογία του ΔΕΚ.

Η επικείμενη νομοθετική αναγνώριση των επαγγελματικών και ενδεχομένως των ακαδημαϊκών προσόντων αποφοίτων κολλεγίων ενδέχεται να ανατρέψει το ισχύον καθεστώς χορήγησης μισθών και επιδομάτων σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα

Απόφοιτοι κολλεγίων που έχουν ήδη προσληφθεί και υπηρετούν στο Δημόσιο ως απόφοιτοι λυκείου ενδέχεται να διεκδικήσουν, ίσως και αναδρομικά, μισθολογική αναβάθμιση και προβλεπόμενα, βάσει της εργατικής νομοθεσίας, επιδόματα, εφόσον αναγνωρισθούν επιπρόσθετα προσόντα τους.

Η ευθεία επίκληση εκ μέρους των κολλεγίων αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων των αποφοίτων βάσει της Οδηγίας 36/2005/ΕΚ προϋποθέτει την ενσωμάτωσή της στην Ελληνική έννομη τάξη.

13. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Στο πλαίσιο αυτό, οι παρέχοντες υπηρεσίες ιδιωτικής εκπαίδευσης μέσω κολλεγίων, μεταλυκειακών κέντρων και εργαστηρίων ελευθέρων σπουδών οφείλουν να καταθέσουν, μέσα στις νόμιμες προθεσμίες, φάκελο στο Υπουργείο Παιδείας για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας.

Σε κάθε ανακοίνωση ή εμπορική τους επικοινωνία προς το καταναλωτικό κοινό οφείλουν να τηρούν τις υποχρεώσεις αληθείας, που απορρέουν από τα άρθρα 9δ και 9ε του ν. 2251/1994 (ΦΕΚ Α' 191/16-11-1994), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τον ν. 3587/2007 (ΦΕΚ Α' 152/10-7-2007), καθώς και τις διατάξεις της Οδηγίας 2005/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαΐου 2005 για την προστασία των πολιτών-καταναλωτών από αθέμιτες εμπορικές πρακτικές.

Ειδικότερα, υποχρεούνται ιδιαίτερα να εκθέτουν με σαφήνεια, σε κάθε έντυπο και κάθε προφορική επικοινωνία, την ιδιότητά τους ως αδειοδοτημένου κολλεγίου ή εργαστηρίου ελευθέρων σπουδών, την αναγνώριση ή μη στην Ελλάδα των διπλωμάτων που απονέμουν και των επαγγελματικών προσόντων των αποφοίτων τους.

Οι προμηθευτές υποχρεούνται, επίσης, να μην παραπλανούν το κοινό ως προς τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των παρεχόμενων εκπαιδευτικών υπηρεσιών, τον τύπο συνεργασίας με αλλοδαπά ιδρύματα, τις διαδικασίες πιστοποίησης των σπουδών από αλλοδαπά όργανα, την πραγματική διάρκεια σπουδών μέχρι την απόκτηση του πτυχίου, και τα απορρέοντα από αυτές τις υπηρεσίες άμεσα και απτά οφέλη για τους σπουδαστές. Αν η κτήση αναγνωρισμένου πτυχίου προϋποθέτει την εξ αρχής φοίτηση των αποφοίτων στο αλλοδαπό ίδρυμα, οι προμηθευτές οφείλουν να το γνωστοποιούν ευθύς εξαρχής στους καταναλωτές.

Οι προμηθευτές εκπαιδευτικών υπηρεσιών υποχρεούνται ακόμα να τηρούν τις διατάξεις του Ελληνικού Κώδικα Διαφήμισης και Επικοινωνίας σχετικά με την τιμιότητα και την αλήθεια των εμπορικών ανακοινώσεων, εμφανίζοντας την ταυτότητά τους χωρίς να διαφημίζονται με προμετωπίδα το όνομα ενός αλλοδαπού ιδρύματος, με το οποίο έχουν ενδεχομένως μια χαλαρή και αποσπασματική συνεργασία. Παράβαση αυτών των υποχρεώσεων επισείει σε βάρος τους τις νόμιμες κυρώσεις.

Υπό αυτή την έννοια, οι ιδιοκτήτες και οι εκπρόσωποι των ιδιωτικών μεταλυκειακών εκπαιδευτηρίων δέον να μην καταφεύγουν, αποκλειστικά χάριν της μεγιστοποίησης του εμπορικού κέρδους τους, απηφίστα σε τακτικές εύκολου εντυπωσιασμού και υπερβολικού δελεασμού των ενδιαφερομένων, όπως είναι η αναφορά σε διάφορους μη εκπαιδευτικούς οργανισμούς (π.χ. οργανισμοί πιστοποίησης επαγγελματικών σπουδών) και σε διάφορα άλλα επιστημονικά όργανα (π.χ. ακαδημαϊκά συμβούλια, απαρτιζόμενα από προσωπικότητες διεθνούς κύρους), των οποίων ο ουσιαστικός ακαδημαϊκός ρόλος και η επιστημονική συμβολή στην κατεχόμενη εκπαιδευτική διαδικασία συχνά ουδόλως διευκρινίζεται ούτε οριοθετείται με ακρίβεια.

14. ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ

Πριν από την οποιαδήποτε εκπαιδευτική επιλογή, ο ΣτΚ απευθύνει στους καταναλωτές τις εξής πρακτικές συμβουλές και συστάσεις:

Να εξετάζουν προσεκτικά την αξιοπιστία κάθε κολλεγίου ή εργαστηρίου ελευθέρων σπουδών, συλλέγοντας από τα αρμόδια όργανα (Γραφείο Κολλεγίων του Υπουργείου Παιδείας, Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π, άλλοι απόφοιτοι) πληροφορίες τόσο για το ίδιο, όσο και για το αλλοδαπό ίδρυμα με το οποίο συνεργάζεται, καθώς και για τη φύση και την έκταση της συνεργασίας

Να μην εντυπωσιάζονται από φωτογραφίες κτιρίων και χώρων (campus) όπου στεγάζονται τα αλλοδαπά ιδρύματα, ούτε από τη μεία της διεθνούς κατάταξης των συνεργαζομένων αλλοδαπών ιδρυμάτων, η οποία προτάσσεται συχνά χάριν εντυπωσιασμού, σαν να παρείχαν τις υπηρεσίες στην Ελλάδα τα ίδια τα αλλοδαπά ιδρύματα και όχι, όπως πράγματι συμβαίνει, τα συνεργαζόμενα με αυτά, με διάφορες διαβαθμίσεις ελέγχου και ποιότητας, κολλέγια και εργαστήρια ελευθέρων σπουδών αλλά να αξιολογούν με προσοχή τις συνθήκες και τα προγράμματα σπουδών και την αξία των πτυχίων που αυτά απονέμουν.

Να μην παρασύρονται από διαφημίσεις που υπόσχονται πλήρη επαγγελματική κατοχύρωση των αποφοίτων μέσω πιστοποιήσεων των κολλεγίων από αλλοδαπά όργανα, που κατά τεκμήριο δεν εξασφαλίζουν αυτόματα εργασία των αποφοίτων στην Ελλάδα, ούτε από παραπομπές σε Οδηγίες περί αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων που δεν έχουν ακόμα ενσωματωθεί στο Ελληνικό Δίκαιο

Να ζητούν έγγραφες δεσμεύσεις των προμηθευτών για όσα υπόσχονται και να μελετούν προσεκτικά τα φιλά γράμματα των συμβάσεων που τους προτείνονται από αυτούς πριν δεσμευθούν σε μία μακροχρόνια και κοστοβόρα επιλογή, χωρίς να έχουν αποσαφηνίσει σε ποιο επαγγελματικό αποτέλεσμα τους οδηγεί

Να διερευνούν τις διαφορές, από άποψη αναγνώρισης τίτλων και προσόντων, μεταξύ αφενός, της εξαρχής απευθείας φοίτησης σε ένα διάσημο και διεθνώς αναγνωρισμένο πανεπιστημιακό ίδρυμα της αλλοδαπής και αφετέρου της φοίτησης στην Ελλάδα σε ένα συνεργαζόμενο με ένα μεσαίας κατάταξης πανεπιστήμιο ιδιωτικό κολλέγιο ή εργαστήριο ελευθέρων σπουδών.

Να συνειδητοποιούν ότι τα στελέχη του ιδιωτικού τομέα επιλέγονται κυρίως με κριτήρια ικανότητας και ουσιαστικής καταλληλότητας για την προτεινόμενη θέση παρά με τυπικά κριτήρια μοριοδότησης βάσει πτυχίων.

Να καταγγέλλουν στα αρμόδια όργανα, μεταξύ των οποίων ο Συνήγορος του Καταναλωτή, οποιοσδήποτε αθέμιτες ενέργειες παραπλάνησης τους από τους προμηθευτές τέτοιων υπηρεσιών.

Οι καταγγελίες των καταναλωτών προς τον ΣτΚ υποβάλλονται με αυτοπρόσωπη παρουσία, με συστημένη επιστολή, τηλεομοιοτυπία ή με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μέσω συμπλήρωσης της έντυπης φόρμας που διατίθεται ηλεκτρονικά από την ιστοσελίδα της Αρχής, αλλά και από τα γραφεία της (Λ. Αλεξάνδρας 144), ακολουθώντας τις αναλυτικές οδηγίες που περιλαμβάνονται στον δικτυακό τόπο HYPERLINK <<http://www.synigoroskatanaloti.gr>> www.synigoroskatanaloti.gr και που μπορούν επιπλέον να αναζητηθούν τηλεφωνικά στους αριθμούς: 210 6460814, 210 6460284 και 210 6460276.

